

Masterclass 'Woonzorgvisie; voor toekomstbestendig wonen met zorg'

Annette Duivenvoorden, projectleider bij Platform 31, ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen van een woonzorgvisie. In deze masterclass gaat zij in op doel, inhoud en ontwikkelproces van een woonzorgvisie.

Taskforce Wonen en Zorg

De Taskforce Wonen en Zorg, in het leven geroepen om het aanpakken van de lokale woonopgave voor zelfstandig wonende ouderen kracht bij te zetten, bracht de urgentie van het vraagstuk wonen met zorg in beeld en benoemde als grootste punt van zorg de schaarste aan personeel. In 2020 blijkt slechts één op drie gemeenten een woonzorgvisie te hebben. Inmiddels zijn dat er meer, weet Annette. Om tot een woonzorgvisie te komen is het relevant inzicht te hebben in de opgave en vervolgens te kijken welke (keten)partners je als gemeente bij het ontwikkeltraject betreft. Gezamenlijk leg je dan je ambitie vast en tot slot ontwikkel je toetsingskaders voor initiatieven die in de uitvoering aan de slag willen. De gemeentelijke woonzorgvisie gaat niet alleen over ouderen, maar ook over mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg, mensen in maatschappelijke opvang etcetera. Minister De Jonge kondigde recent aan dat er naast het algemene programma een apart woonzorgprogramma voor ouderen nodig is.

Ontwikkelen doe je samen

Annette geeft aan dat het betrekken van ketenpartners en inwoners vanaf de start van het ontwikkeltraject van wezenlijk belang is. Met elkaar start je met het analyseren van de lokale situatie: welke data doen er toe, wat is het verhaal achter de cijfers. Vanuit de analyse destilleer je de lokale opgave voor de korte en voor de wat langere termijn en vandaaruit kom je tot een visie. De woonzorgvisie is niet een doel op zich, maar slechts het vertrekpunt, de basis voor afspraken en uitvoering. De aanwezigen willen graag meer weten over die samenwerking. Zo vraagt een ondernemer zich af hoe je als nieuwkomer -die kan zorgen voor vernieuwing en tempo- aan tafel komt bij bestaande partijen. En een ander vraagt zich af hoe het sociale netwerk van bewonersinitiatieven vanaf dag 1 betrokken kan worden, om ook aandacht voor de leefwereld in te bouwen. Een deelnemer vanuit de gemeente vertelt altijd ruimte in te bouwen voor een open gesprek, juist ook met nieuwkomers en weer andere gemeenten betrekken ook welzijnspartijen bij het traject.

Annette waarschuwt voor de valkuil wel aandacht te besteden aan stenen en het bouwen van nieuwe woningen, maar de bijbehorende voorzieningen zoals welzijn en zorg te vergeten. Dat kun je voorkomen door vanaf de start alle relevante partijen te betrekken. Betrek ook tijdig de Raad en het college en zorg dat ook zij de urgentie zien.

Van visie naar uitvoering

De vraag die de aanwezigen het meest bezighoudt is hoe je van visie naar uitvoering komt. 'Wat helpt ons, hoe worden we toegerust om die visie uit te voeren, welke instrumenten hebben we tot onze beschikking?' Annette geeft aan dat Platform 31 kennis- en leertrajecten organiseert op dit onderwerp, om beleidsadviseurs te ondersteunen bij het maken van (prestatie)afspraken en het opstellen van een uitvoeringsagenda. Samen leren met andere gemeentes helpt. Het merendeel van de

gemeentes staat voor dezelfde opgave, de urgentie om aan oplossingen te werken is overall gelijk. Het ontwikkelen van een woonzorgvisie is relevant, maar we moeten vooral ook niet te lang wachten met de uitvoering.

Vernieuwing en preventie

In je visie kun je verschillende toekomstscenario's opnemen. Veel voorkomende scenario's zijn die waarin bewoners elkaar onderling ondersteunen en die met het zogenaamde geclusterd wonen als oplossing. Aanwezigen geven aan dat de concepten van nu niet op iedereen van toepassing zijn, dat er vernieuwende concepten moeten komen voor uiteenlopende wensen van inwoners, voor mensen met een zwaardere zorgbehoefte, zoals mensen met dementie, en ook voor de verschillende sociale klassen. Een belangrijke preventieve component van woonzorgplannen kan het stimuleren en verleiden van 70+inwoners om te verhuizen zijn. Deze realiseren zich vaak nog niet dat ze straks geen zorg thuis kunnen krijgen. Dus het is van belang doorstroming te bevorderen en te zorgen voor alternatieven waar ouderen kunnen wonen, met zorg op de achtergrond. Een mooi voorbeeld daarvan is een woningcorporatie in Den Haag die al haar huurders vraagt of ze willen verhuizen. Ze maken zichtbaar hoe de nieuwe buurt eruit ziet, wie de nieuwe buren worden en wat er zoal gebeurt in de wijk. Daarmee verleggen ze bij de huurders de focus van wat deze achterlaten naar wat er allemaal mogelijk is.

Auteur: Roos Verheggen